

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi böyük uğurlara imza atır

Ümumbəşəri dəyərlər carçısı, Azərbaycan elm və mədəniyyətinin parlaq siması olan dahi Nizami Gəncəvinin adını daşıyan Beynəlxalq Mərkəz artıq dünyada tanınan qeyri-hökumət təşkilatıdır. Beynəlxalq mərkəz mütəfəkkir şairin 870 illiyinin qeyd olunduğu 2012-ci ildə onun doğma şəhəri Gəncədə keçirilmiş xüsusi toplantıda təsis edilib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin dəstəyi ilə yaranıb və öz ətrafında müxtəlif xarici ölkələrin keçmiş dövlət və hökumət başçıları, nüfuzlu beynəlxalq ekspertləri birləşdirir. Mərkəz Bakı şəhərində yerləşir. İdarə heyəti 20 nəfərdən ibarətdir. Mərkəzin Avropa qitəsinin 25 ölkəsindən 53, Amerika qitəsinin 2 ölkəsindən 6, Asiya qitəsinin 12 ölkəsindən 15, Afrika qitəsinin 4 ölkəsindən 5 görkəmli üzvü var.

Mərkəzin həmsədrləri Latviyanın sabiq Prezidenti (1999–2007) xanım Vayra Vike-Freyberqa və Dünya Bankının sabiq vitse-prezidenti (1992–2000), İsgəndəriyyə Kitabxanasının direktoru Dr.İsmayıl Serageldindir. İndiyədək sayca 8 Qlobal Bakı Forumu və 40-dan artıq Yüksək Səviyyəli toplantı keçirilib. Hazırda IX forum davam edir. Mərkəz dahi Nizamının irsinin araşdırır və yayır, toleranlığa, qarşılıqlı anlaşma və mədəniyyətlərarası dialoqun təşviqinə çalışır. Eyni zamanda, bir sıra nüfuzlu beynəlxalq və regional təşkilatlarla sıx əməkdaşlıq münasibətləri saxlayır. Əsas məqsədi dünyada sülh, dinc birgəyaşayış, ədalətin bərqərar olunması naminə həyata keçirilən qlobal tədbirlərə, fəaliyyətlərə töhfə verməkdir.

Hələ bir neçə il öncə Gəncə Dövlət Filarmoniyasının yeni binasının açılışında iştirak edən Prezident İlham Əliyev şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşündə bildirmişdir ki, bir çoxları Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin dünya miqyasında nə qədər böyük rolu olacağına təsəvvür etməzdi: "Burada Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi haqqında qeyd olundu. Bu da çox tarixi bir hadisədir. Çünki bu mərkəzin yaradılması dünya miqyasında bir hadisə oldu. Biz bu mərkəzi yaradarkən, əlbəttə, gördük ki, bunun çox böyük gələcəyi var".

Beləcə, ümid və inam özünü doğruldub. Bu gün Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi ənənəvi Qlobal Bakı Forumuna və dünyanın üzlişdiyi problemlərin müzakirə olunduğu müxtəlif yüksək səviyyəli görüşlərə evsahibliyi edən yüksək əməkdaşlıq platformasına çevrilib. Prezident İlham Əliyev Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzini böyük və məhrəbən ailəyə bənzədir. Mərkəz qısa müddətdə ziyalıların, dövlət məmurlarının, siyasətçilərin, jurnalistlərin, dövlət xadimlərinin və vətəndaş cəmiyyəti üzvlərinin biliklərini, təcrübəsini və baxışını toplayan, böyük potensialı olan azsaylı aparıcı beynəlxalq təsisatlardan birinə çevrilib.

Keçən il Prezidentin fərmanına əsasən, 880 yaşlı dahi Azərbaycan şairinin xatirəsinə uca tutmaq məramı ilə Azərbaycanda "Nizami Gəncəvi ili" elan olunmuşdur. VIII forumda dünyanın "Sirlər xəzinəsi"nin qapılarını açan mütəfəkkir şairə həsr olunmuş kitablar təqdim edilmişdir. Çətin pandemiya dövrü olmasına baxmayaraq, ölkəmizdə həm COVID-19-a qarşı, həm də digər mühüm tədbirlər keçirilib. Vətən Mühəribəsində Qələbədən sonra Cənubi Qafqazda Azərbaycanın diktəsi ilə yeni reallıqlar formalaşmış. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdada geniş bərpa-quruculuq işlərinə start verilib. Nizami Gəncəvi Fondu bütün bunları daim yaxından dəstəkləyir. Bu, özlüyündə elə dahi Nizamının təərrüf etdiyi ideallara sədaqət örnəyidir.

Beynəlxalq mərkəzin xətti ilə fəaliyyətdə uğur qazanan şəxslərə 2012-ci ildən etibarən "Nizami Gəncəvi beynəlxalq mükafatı" verilir. Onların sırasında Türkiyənin sabiq Prezidenti Süleyman Dəmirəl, ABŞ-in sabiq Prezidenti Bill Klinton, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva, ABŞ-in sabiq Dövlət Katibi Henri Kissincer, İordaniya Kralı II Abdullah, Misir Ərəb Respublikasının Prezidenti Abdulfattah Əl-Sisi, UNESCO-nun xoşməramlı səfiri Marianna V. Vardinoyannis, BMT-nin sabiq Baş katibi Boutros Boutros-

Qali, Nobel Sülh mükafatçısı Kailash Satyarthi, Solomon R.Guggenheim Qəyyumları Şurasının sədri, xanım Vendi Fişer kimi şəxsiyyətlər var.

"Qlobal dünya nizamına təhdidlər" mövzusunda əhatə edən növbəti Qlobal Bakı Forumu ərəfəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədrleri Vayra Vike-Freyberqanı və İsmail Serageldini, keçmiş dövlət və hökumət başçıları, İdarə Heyətinin üzvlərini qəbul edib. Görüşdə Prezident İlham Əliyevin Mərkəzin fəaliyyətinə verdiyi dəstək yüksək qiymətləndirilib. Forumun beynəlxalq əməkdaşlığı genişləndirmək işinə yeni töhfə verəcəyinə əminlik ifadə edilib.

Düən Prezident İlham Əliyevin himayəsi altında Qlobal Bakı Forumu başlanıb. Tədbirdə dünyanın 50-dən çox ölkəsindən yüksək səviyyəli nümayəndələr, sabiq dövlət və hökumət başçıları, beynəlxalq və qeyri-hökumət təşkilatlarının rəsmiləri, eləcə də digər nüfuzlu qonaqlar iştirak edirlər. Forumu onlayn iştirakçılarla yanaşı, 300-ə yaxın şəxs əyani şəkildə qatılıb.

Panellər formasında təşkil olunan tədbir çərçivəsində bir sıra vacib əhəmiyyət kəsb edən məsələlərə bağlı müzakirələr aparılır. Prezident İlham Əliyev forumun açılış mərasimində iştirak edib. Tədbirdə dövlət başçımızın çıxışı

böyük maraqla dinlənilib. Cənab İlham Əliyev bildirib ki, Qlobal Bakı Forumu müxtəlif tərəflərin fikirlərini toplayan inklüziv və yaxşı platformadır, bu, belə də olmalıdır. Çünki dünyanı daha təhlükəsiz etmək üçün biz hamımız birlikdə işləməliyik. Sonra Prezident dünyanı təhdid edən ərzaq böhranından danışdı. Edən edib ki, bu böhran qaçılmazdır və beynəlxalq təşkilatlar, ölkələr böhranın nəticəsi olaraq miqrantların potensial artımı ilə bağlı vəziyyəti diqqətdə saxlamalıdır.

Dövlətimizin başçısı, eyni zamanda, Avropada Azərbaycanın enerji ehtiyatlarına tələbatın artdığına diqqət çəkib, dünyada, o cümlədən Cənubi Qafqazda sülhün alternativsizliyini qeyd edib. Ermənistan hökumətinin bunu anlaması zərurətini vurğulayıb. ATƏT-in Minsk qrupu barədə də fikirlərini açıq söyləyərək qeyd edib ki, ATƏT-dən mandat alan bu qrup 28 il ərzində heç bir nəticə əldə etmədi. Buna görə Azərbaycan Qarabağ münaqişəsini həll etdikdən sonra artıq Minsk qrupuna ehtiyac qalmayıb. Ermənistan və ya hər hansı başqa ölkədə Minsk qrupu ilə bağlı hər hansı spekulasiya Azərbaycanda yalnız qıçıq doğurur.

Prezident İlham Əliyevin IX Qlobal Bakı Forumunda geniş əhatəli çıxışı, cari vəzifələrlə bağlı növbəti dəfə qətiyyətli mövqə nümayiş etdirməsi böyük maraqla qarşıla-

nıb, Azərbaycanın beynəlxalq və regional sülh proseslərinə töhfələr vermək, qlobal təhdidləri qabaqlamaq əzmi təqdir qazanıb. Bu, açılış mərasimindəki digər çıxışlardan aydın görünüb.

Bəli, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi dünyanın nəbzini tutan, qlobal çağırışlara diqqət ayıran bir təsisat kimi tanınır. Onun əsas fəaliyyət istiqaməti olaraq Nizami irsi geniş araşdırılır, adekvat aktual problemlər, şairin elmi-fəlsəfi görüşləri tədqiq olunur, beynəlxalq əlaqələrin təşkili və əsərlərinin müxtəlif dillərə tərcüməsi, ensiklopediyasının hazırlanması işləri həyata keçirilir. Bununla bağlı nüfuzlu yerli və xarici elm adamlarından ibarət alimlər şəbəkəsi, beynəlxalq ekspertləri qrupu çalışır.

"Nizami Gəncəvi ili" çərçivəsində mərkəzin təşəbbüsü ilə bir sıra nəşr layihələri gerçəkləşib. Bunlardan biri Şərqi miniatür sənəti tarixinin öyrənilməsinə həsr edilmiş "Şair və neqqaş qələminin sehri. Nizami "Xəmsə"sindən seçilmiş miniatür" adlı elmi-kütləvi (Azərbaycan və ingilis dillərində) kitabdır. Nəsr Orta əsrlərdə mövcud olan bütün miniatür məktəblərini (Təbriz, Herat, Şiraz, Qəzvin, İsfahan və s.) əhatə edən, eləcə də Nizami Gəncəvinin "Xəmsə"sinə daxil olan poemalara müxtəlif dövrlərdə çəkilmiş miniatür əsasında hazırlanıb. İllüstrasiyalar Asiya,

Avropa, Şimali Amerikanın böyük muzey və kitabxanalarında saxlanılan rəsm nümunələri əsasında toplanıb. İlk dəfə olaraq Nizamının əsərlərinə çəkilmiş və İstanbulun Topqapı Sarayı Kitabxanasında saxlanılan "Xəmsə"nin 69 əlyazma nüsxəsindən 41-i araşdırmaya cəlb olunub. Rusiya Milli Kitabxanasında saxlanılan "Xəmsə" əlyazmalarına çəkilmiş rəsmlər ayrıca bir fəsildə təqdim olunub. Eyni zamanda, Nizami Gəncəvinin həyat və yaradıcılığı məşhur Azərbaycan şərqşünası, filologiya elmləri doktoru, professor, Əməkdar elm xadimi, Harvard Universitetinin fəxri doktoru Rüstəm Əliyevin "Əbədi məhəbbət haqqında poema" əsərindən seçmələrlə təqdim olunub. Kitabda "Müasir Azərbaycan miniatürü" adlı fəsil də yer alıb.

Fərəhli haldır ki, beynəlxalq mərkəz daim çeşidli fəaliyyət nümunələri göstərir. Təkcə ötən il keçirilmiş "Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırır", "Müasir mərhələdə Nizami mədəni irsinin təfsiri" kitabının təqdimatı, "Cənubi Qafqaz: Regional inkişaf və əməkdaşlıq perspektivləri" adlı videoformatda müzakirələr və sair barədə yayılan informasiyalar da bunu sübut edir. Mərkəz torpaqlarımız işğaldə olduğu müddətdə, Vətən müharibəsi günlərində, eləcə də torpaqlarımız işğaldan

Bildiyiniz kimi, artıq uzun illərdir ki, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi fəaliyyət göstərir və bu mərkəzə mənim xüsusi diqqətim vardır. Mərkəz humanitar qeyri-hökumət təşkilatı kimi formalaşsa da, hazırda mərkəzin fəaliyyəti çox genişdir, çoxşaxəlidir.

İlah ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

azad edildikdən sonra ölkəmizin ərazi bütövlüyünə və haqq işinə güclü dəstək verib. Mərkəzinin həmsədrleri və İdarə Heyətinin üzvləri dəfələrlə Prezident İlham Əliyevə məktublarda ünvanlayaraq, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiklərini bildiriblər. Nəzərə alsaq ki, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin İdarə Heyətində dünyanın nüfuzlu ictimai-siyasi xadimləri yer alırlar. Bu, Azərbaycanın haqq işinin dünyanın yüksək tribunallarından səsləndirilməsi baxımından çox mühümdür.

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanın ölkəmizə qarşı həyata keçirdiyi növbəti hərbi tərribata cavab olaraq Azərbaycan Ordusunun başladığı uğurlu əks-hücum əməliyyatlarının gedişi dövründə Azərbaycanda ədalətin bərqərar olunacağına böyük ümid bəslədiyini bildirib. Şanlı ordumuzun uğurlu əməliyyatlarına dəstək olmaq məqsədilə mərkəzin əməkdaşlarının təşəbbüsü ilə onların əməkdaşlarının bir hissəsi Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinə Yardım Fonduna köçürüldü. Müharibə zamanı qədim Gəncə Ermənistan tərəfindən ballistik raketlərlə atəşə tutulan zaman Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin "Nizami Gəncəvinin doğma şəhərinin qoruyacaq" kampaniyasını keçirməsi bu təsisatın terrorizim qurbanları ilə həmrəyliyinin göstəricisi olub.

Həmsədr xanım Vayra Vike-Freyberqa müsahibələrindən birində deyib: "Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi qısa müddətdə fəaliyyət göstərməsinə baxmayaraq, XII əsr dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin irsinin qorunmasında və təbliğində mühüm rol oynayıb. Biz qarşımıza böyük şairin əsərlərini bütün dünyada təbliğ etmək, toleranlığa və qarşılıqlı anlaşma ideyalarını öne çəkmək məqsədi qoymuşuq. Beynəlxalq mərkəzin fəaliyyətini təkcə regionda deyil, həm də bütün dünyada təbliğ etmək lazımdır. Mərkəzin tanınmış alimlər və görkəmli siyasi xadimlərdən ibarət idarə heyətinin üzvləri qarşılıqlı başqa nüfuzlu beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlıq yaratmaq məqsədi qoymuşlar".

Əli NƏCƏFXANLI,
"Xalq qəzeti"